

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 576/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kansalaisjärjestöjen viestintä- ja globaalikasvatustuesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Sarkkisen /vas ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 576/2017 vp:

Miksi hallitus suunnittelee ulkoministeriön hallinnoiman kansalaisjärjestöjen viestintä- ja globaalikasvatustuen muuttamista ja siirtämistä Opetushallitukseen ja mihin toimiin valtioneuvosto aikoo ryhtyä, jotta kansalaisjärjestöjen omaehtoisen ja itsenäisen globaalikasvatus-, kehitysviestintä- ja vaikutustyön tuki säilyy jatkossa vähintään nykyisen viestintä- ja globaalikasvatustuen tasoisena ja järjestöjen haettavana?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Globalisaatiokehityksen ja Agenda 2030:n myötä tarve kehitys- ja globaalikasvatukselle on korostunut.

Viestintä- ja globaalikasvatus-tuki (VGK-tuki) on Suomen antamaa OECD:n kehitysapukomitea DAC:n määritelmän mukaista julkista kehitysapua. Rahoitus on nyt kohdistunut useille järjestöille, pääosin pieniin hankkeisiin, joiden laajempaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta on vaikea arvioida. Ulkoministeriö on kevästä 2017 asti selvittänyt yhteistyömahdollisuuksia Opetushallituksen (OPH) kanssa. Suunniteltu uudistus toteutettaisiin pilottina (2-4 vuotta). Päätöstä uudistuksen toteuttamisesta ei ole toistaiseksi tehty. Seuraavassa eritellään syitä, joiden perusteella VGK-tuen uudistusta selvitetään.

Uudet opetussuunnitelmien (OPS) perusteet tarjoavat sisältöjä ja keinoja vahvistaa globaalikasvatukseen kouluissa. Toisaalta opetussuunnitelmien toimeenpano globaalikasvatuksen osalta on vasta alkuvaiheessa. Opetuksen järjestäjien ja kansalaisjärjestöjen yhteistyö tarjoaisi mahdollisuuden tukea globaalikasvatuksen ja Agenda 2030 toteutumista koulumaailmassa. Ulkoministeriöllä on aiemmasta yhteistyöstä Opetushallituksen kanssa erinomaisia kokemuksia.

Uudistusehdotus on linjassa Valtioneuvoston kehityspoliittisen selonteon (2016) kanssa: "Yrityksiä, kansalaisjärjestöjä, kuntia ja korkeakouluja tuetaan ja kannustetaan tiiviimpään keskinäiseen yhteistyöhön" (s. 46). Globaalikasvatusinstrumentin siirto OPH:lle edistäisi parhaimmillaan kuntien ja kansalaisjärjestöjen yhteistyön tiivistymistä tavalla, joka tuottaa entistä vaikuttavampaa globaalikasvatusta. Lisäksi selonteossa todetaan seuraavaa: "Viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen yhteistyöllä tuetaan kouluja käyvien ikäluokkien kasvua vastuulliseen maailman-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 576/2017 vp

kansalaisuuteen." (s. 48). Mahdollinen uudistus on linjassa tämän tavoitteen kanssa ja voisi tuoda merkittävää lisäarvoa ja tukea kouluille lasten ja nuorten maailmankansalaisuuteen kasvattamisessa.

Keskittymällä ensi vaiheessa ensisijaisesti kohderyhmänä koululaisiin varhaiskasvatuksessa ja peruskouluissa pyritään lisäämään vaikuttavuutta. Esi- ja peruskouluihin keskittymällä saataisiin tavoitettua koko ikäluokka ja näin ollen uudistus on erinomainen mahdollisuus saada suomalaisista globaalikasvatuksen osaajia. Hyvin eri tyyppisiin kohteisiin hajaantuvan tuen sijasta muodostuisi globaalikasvatuksen laajempi kokonaisuus, jonka kautta tuotettuja toimintamalleja, kokemuksia ja aineistoja voidaan levittää koulujen käyttöön valtakunnallisesti. Lisäksi Ulkoministeriö arvioi, että järjestöjen ja opetuksenjärjestäjien yhteistyö toisi kuntien, koulujen ja oppilaitosten omia resursseja mukaan toimintaan, eli kokonaisvaikutus kasvaisi.

Ulkoministeriö sopeuttaa toimintaansa vähenevien henkilöresurssien tilanteeseen. VGK-tuki on suhteessa rahalliseen arvoonsa hyvin työvoimaintensiivinen ja sen uudistaminen on välttämätöntä.

Ulkoministeriö toteaa, että valtionavustuksena kanavoitua VGK-rahoitusta ei ole koskaan suunniteltu pysyväksi rahoitusmekanismiksi järjestöjen perustoimintaan. Tuen tarkoituksena on tukea tiettyjä kohdennettuja toimia tai hankkeita, ei ylläpitää rakenteita.

Ulkoministeriön ja Opetushallituksen valmistelemassa mallissa opetuksen järjestäjät ja kansalaisjärjestöt toimisivat kumppaneina, mutta valtionavustus myönnettäisiin opetuksenjärjestäjälle. Järjestöt toimisivat opetuksenjärjestäjien yhteistyökumppaneina ja myös aloitteentekijöinä näiden suuntaan. Uudessa mallissa järjestöt voisivat muodostaa yhteistyökonsortioita, joihin aktiivisesti otettaisiin mukaan myös pieniä järjestöjä, mikäli niillä on soveltuvaa osaamista.

Helsingissä 21.12.2017

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Kai Mykkänen